

B2BE Facilitator, matchmaker in de bio-economie

Is bio-economie een nieuw verdienmodel voor landbouwers?

Reststromen krijgen steeds meer aandacht. Waar ze vroeger vaak als afval werden gezien, liggen er nu heel wat kansen om ze in te zetten in de bio-economie. De B2BE Facilitator speelt hierin een belangrijke rol. De Facilitator probeert voor landbouwers met een reststroom een afzetmarkt te vinden. Jasmine Versyck, *business developer*, licht toe.

Bij de verwerking van 1 ha vlas komt er 50% vlasvezel en 50% vlasnevenstromen vrij. Daarom dient er ook voor de vlasnevenstromen voldoende nieuwe afzet gecreëerd te worden. Enkele cijfers: gemiddeld komt er per jaar 30.800 ton lange vezel, 22.000 ton korte vezel, 70.400 ton vlasleem, 8 ton vlasstof, 2500 ton kloddenleem en 20.000 ton lijnzaad vrij. Om de (nieuwe) afzetmogelijkheden te onderzoeken werd een workshop georganiseerd met zowel de vlassector als de brede verwerkende industrie.

“De bio-economie groeit drie keer sneller in Vlaanderen dan de klassieke economie.”

JASMINE VERSYCK B2BE FACILITATOR

☞ JUSTINE ARKENS

VOORZITTER GROENE KRING

Jasmine, op welke manier kom jij in aanraking met reststromen?

Jasmine: “Ik werk als *business developer* bij de B2BE Facilitator. B2BE staat voor *Business to Bio-economy*. De Facilitator treedt op als matchmaker in de bio-economie tussen landbouwers en de industrie. Wij gaan dus op zoek naar afzetmogelijkheden voor wie met reststromen zit. Op die manier willen we reststromen opwaarderen en de landbouwer kan er misschien gedeeltelijk een verdienmodel van maken.”

Je spreekt over bio-economie, wat houdt dat precies in?

Jasmine: “Bio-economie is voor ons een economisch model dat gebaseerd is op biologische hulpbronnen. Denk bijvoorbeeld aan hulpbronnen die een plantaardige, dierlijke of microbiële oorsprong hebben. Het is misschien wel goed om te benadrukken dat bio-economie niets te maken heeft met biologische landbouw. Beide staan eigenlijk volledig los van elkaar.”

Hoe werkt de B2BE Facilitator?

Jasmine: “De B2BE Facilitator is in 2021 gestart, naar aanleiding van het beleidsplan bio-economie, dat een samenwerking tussen landbouw, industrie en iedereen daartussen mogelijk wilde maken. Dat is dan ook de uiteindelijke taak van de B2BE Facilitator. We focussen op vier waarden of pijlers. De eerste pijler is werkveldverkenning. We proberen eigenlijk zoveel mogelijk de vinger aan de pols te houden bij alles wat er leeft rond bio-economie. We zijn ook het aanspreekpunt voor landbouwers of bedrijven met specifieke vragen hier rond. De tweede pijler is thematische dieptewerking, wat betekent dat wij ons gedurende een bepaalde periode

focussen op een specifiek thema binnen de bio-economie. Voor de derde pijler zetten we in op het monitoren van de bio-economie in Vlaanderen. Hoe snel groeit een bepaalde bio-gebaseerde sector? Hoeveel biomassa wordt er in een bepaalde sector geproduceerd, geïmporteerd of geëxporteerd? Dat zijn allemaal vragen waar wij over nadenken. Tot slot vormt ook communicatie een belangrijke pijler. We willen niet alleen de stakeholders uit de bio-economie enthousiasmeren, maar ook het potentieel van bio-economie beter bekend maken bij het grote publiek.”

Hoe bepalen jullie rond welk thema jullie werken?

© B2BE FACILITATOR

ID-kit: Jasmine Leeftijd: 29 jaar • Studies: bio-ingenieurswetenschappen, major bio-economie en beleid, minor dierproductie (KU Leuven) en master in general management (Vlerick Business School) • Job: *business developer in bio-economics* bij B2BE Facilitator • Link met de landbouw: boerendochter, afkomstig van een landbouwbedrijf met akkerbouw en melkvee

Jasmine: “We kijken waar er nood aan is of waarover vragen binnenkomen uit relevante sectoren. Eens we een thema gekozen hebben en besloten hebben waarrond we de komende zes maanden tot een jaar zullen werken, brengen we alle betrokken partijen samen. Tijdens workshops en brainstormsessies brengen we landbouwers en industrieën, maar ook onderzoekers en andere geïnteresseerden samen. Op die manier kunnen we hen inspireren, feedback vergaren uit het werkveld en nieuwe ketensamenwerkingen mogelijk maken en ondersteunen.”

Heeft de B2BE Facilitator een groot bereik?

Jasmine: “Ons bereik groeit meer en meer, maar het is moeilijk om het in cijfers uit te drukken. We hebben wel cijfers die de bio-economie in Vlaanderen in kaart brengen en daaruit blijkt dat de bio-economie in Vlaanderen drie keer zo snel groeit als de klassieke, fysieke economie. Dat is toch wel significant. De cijfers worden jaarlijks door het ILVO geüpdatet. De monitoringsstudie bestaat bovendien uit twee luiken. Het eerste luik gaat over hoe goed of slecht een bepaalde sector in de bio-economie het doet. In het tweede luik gaan we kijken naar de hoeveelheid biomassa die in Vlaanderen geproduceerd, geïmporteerd en geëxporteerd wordt.”

Zijn uit het onderzoek naar bio-economie en reststromen nog gebreken komen bovendien?

Jasmine: “Zeker, uit de cijfers blijkt dat de bio-economie het goed doet in Vlaanderen, maar er is nog heel wat werk aan de winkel. Ook vandaag zijn er nog heel wat logistieke en technische uitdagingen. Zo blijft de ketenvorming een uitdaging voor de bio-economie. Wij willen mensen over de sectoren heen samenbrengen en landbouwers

in gesprek laten gaan met de brede verwerkende industrie, want momenteel ontbreken er nog tussenspelers of is er te weinig kennis van elkaars noden. Door daar nog meer op in te zetten hopen we de bio-economie sneller te doen groeien."

Is de overheid een remmende factor?

Jasmine: "Soms wel, maar een belangrijke kanttekening is dat we merken dat beleidsmakers zich hiervan wel bewust zijn en dat er een sterke wil is om verandering door te voeren. Maar momenteel zijn er op beleidsvlak inderdaad nog heel wat uitdagingen. De bio-gebaseerde gewasbeschermingsmiddelen zijn daar het perfecte voorbeeld van. De klasieke gewasbeschermingsmiddelen verdwijnen in een snel tempo, maar het goedkeuren van nieuwe middelen – ook de bio-gebaseerde middelen – duurt erg lang. Nochtans hoeven de bio-gebaseerde middelen vaak niet aan dezelfde criteria te voldoen. Zo rijst dan ook de vraag of er geen gepersonaliseerd proces voor deze groep ontwikkeld moet worden."

Hoe zien jullie de toekomst van bio-economie?

Jasmine: "We hopen zo veel mogelijk fossiele grondstoffen te vervangen door duurzame bio-grondstoffen, zonder natuurlijk de voedselvoorziening in het gedrang te brengen. We beseffen dat we niet alles naar biomaterialen kunnen omzetten, maar het zou toch mooi zijn om een significant aandeel te kunnen vervangen. Daarnaast focussen we ook sterk op het uitbouwen van de bio-economie als echt verdienmodel voor land- en tuinbouwers. Dat start uiteraard bij bewustwording van de waarde van de reststromen die ze in handen hebben."

VERDIENMODELLEN

Wat zegt Boer & Toekomst?

In het interview met Jasmine Versyck van B2BE Facilitator kwam aan bod dat bio-economie een nieuw verdienmodel kan zijn voor de land- of tuinbouwer. Dat horen we graag, maar wat is eigenlijk een goed verdienmodel en wat denkt Groene Kring hierover? Het economisch hoofdstuk van onze visietekst Boer & Toekomst besteedt hier aandacht aan. Onze droom luidt: de markt zorgt ervoor dat de boer kan kiezen uit een grote diversiteit aan verdienmodellen.

Vrije keuze staat centraal

Het is een droom die stelt dat de overheid een land- of tuinbouwer niet in een bepaalde richting of in een bepaald verdienmodel mag duwen. Uit elk verdienmodel dat een jonge boer kan kiezen, moet hij op een integraal duurzame manier een inkomen kunnen halen. Daarbij is de keuze voor een bepaald model driedelig:

- De markt: een boer zal altijd kiezen voor een verdienmodel met een degelijk inkomen.

- De locatie: niet elke locatie is geschikt voor elk verdienmodel. Op bepaalde plaatsen past een hoevewinkel, op andere plaatsen is er ruimte voor agro- of ecotoerisme en op nog andere plaatsen past intensieve productie.
- De boer: de wens van de boer zelf speelt een belangrijke rol.

Rol van de overheid

Alleen wanneer er een match is tussen deze drie, kan een verdienmodel succesvol zijn. Wil de overheid toch in een bepaalde richting sturen, dan moet het haalbaar zijn. Eens de doelen bepaald zijn, zal de markt haar werk doen of zullen de doelen behaald worden en de kosten ook gedragen worden door de maatschappij. De overheid mag een verdienmodel niet structureel in leven houden, want dan is het niet duurzaam. De doelen die behaald worden, kunnen eventueel wel ondersteund worden door middel van overheidssteun, maar ook dit mag en kan nooit het voornaamste verdienmodel zijn.